

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2022-76-75-84>
УДК 378.147:004.9

**ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ
АКАДЕМІЇ (НА ПРИКЛАДІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ШВЕЙНОГО ПРОФІЛЮ)**

© **Попова Т.І., Нечіпор С.В.**

Українська інженерно-педагогічна академія

Інформація про авторів

Попова Тетяна Іванівна: ORCID: 0000-0001-5952-0682; trpovauiira@gmail.com; кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри харчових технологій, легкої промисловості і дизайну; Української інженерно-педагогічної академії, вул. Університетська, 16, м. Харків, 61003, Україна

Нечіпор Світлана Володимирівна: ORCID: 0000-0003-3497-9889; nechiporsvetlana@gmail.com; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри харчових технологій, легкої промисловості і дизайну; Української інженерно-педагогічної академії, вул. Університетська, 16, м. Харків, 61003, Україна.

Враховуючи особливості впровадження воєнного стану на території України, постійні ракетні обстріли міста Харкова, навчання в очному форматі в цьому місті сьогодні є неможливим. Тому фактично в м. Харкові основною формою навчання стає дистанційна освіта. В Українській інженерно-педагогічній академії для дистанційного навчання обрана платформа Moodle, використання якої дозволяє здобувачам освіти перебувати й навчатися у безпечному приміщенні, забезпечує доступ до необхідної навчально-методичної літератури в електронному вигляді в зручний для навчання час, розширює можливості самостійної роботи здобувачів освіти, а також постійний моніторинг знань і вмінь здобувачів через застосування тестового контролю, виконання самостійних практичних робіт тощо. Доповненням до дистанційного навчання для забезпечення комунікації між студентами і викладачами проведення лекцій, практичних, лабораторних та семінарських занять використовують сервіс Google Meets на Google браузері. Дистанційний курс дисципліни складається з інформаційного і практичного блоків. Інформаційний блок включає оперативні новини і оголошення, анотація курсу, робоча навчальна програма дисципліни, що викладається, критерії оцінювання, відомості про автора курсу, посилання на друковані Інтернет джерела та літературу з дисципліни за даними електронного каталогу бібліотеки УПА. Практичний блок містить секції, на яких викладено різнопланові завдання: лабораторні, практичні роботи, семінарські заняття та тематика до них, зошити та завдання для проведення лабораторних занять, контрольні завдання та тести. Крім того, пропонуються до розгляду студентів методичні рекомендації, конспекти лекцій, презентації та ін. Зворотний зв'язок між студентами і викладачем в дистанційному курсі здійснюється за допомогою модуля «Завдання», який використовується для забезпечення пересилання будь-яких виконаних робіт в електронному вигляді. Викладач розглядає отримані матеріали і виставляє бали або повертає їх із зазначеними недоліками на доопрацювання, що також передбачено дистанційною формою. Результати оцінювання досягнень студентів заносяться до електронного журналу. Отже, досвід використання дистанційної освіти в УПА є цінним, оскільки дозволяє в повній мірі здійснювати навчальний процес згідно з навчальними планами і програмами і сформулювати необхідні програмні компетентності в студентів.

Ключові слова: дистанційна освіта, здобувачі вищої освіти, навчальний процес, дистанційний курс, викладач, оцінювання.

T. Popova, S. Nechipor "Experience of conducting academic classes using distance learning technologies at Ukrainian engineering pedagogics academy (using the example of sewing profile specialties)"

Taking into account the peculiarities of the introduction of martial law on the territory of Ukraine and constant missile attacks on the city of Kharkiv, face-to-face training in this city is currently impossible. Therefore, in fact, distance learning is becoming the main form of education in the city of Kharkiv. Ukrainian Engineering Pedagogics Academy (UEPA) has chosen the Moodle platform for distance learning, the use of which allows students to stay and study in a safe environment, provides access to the necessary educational and methodological literature in the electronic form at a time convenient for learning, expands the opportunities for independent work of students, and ensures constant monitoring of their knowledge and skills through the use of online testing tools, independent practical assignments, etc. In addition to distance learning, the Google Meets service on the Google browser is used to ensure communication between students and teachers during lectures, practical, laboratory and seminar classes. A distance learning course for any discipline consists of informational and practical blocks. The information block includes news and announcements, a brief description of the course, its curriculum, evaluation criteria, information about the

author of the course, links to printed Internet sources and other literature sources necessary to do the course according to the electronic catalog of the library of UEPA. The practical block contains sections where various tasks are presented, for example, laboratory and practical assignments, materials for seminar classes and related topics, workbooks and tasks for conducting laboratory classes, control tasks and tests. In addition, methodological recommendations, lecture abstracts and presentations, etc. are offered for students' consideration. Feedback between students and the teacher within a distance learning course is carried out with the help of the "Assignment" tool, which is used to ensure the submission of any completed work electronically. The teacher examines the received materials and assigns points or returns them with the indicated shortcomings for revision, which is also provided for in distance learning. The results of the assessment of students' achievements are recorded in the electronic journal. Therefore, the experience of using distance learning at UEPA is valuable, as it makes it possible to fully implement the educational process in accordance with the curricula and training programs, and foster the development of the necessary competences indicated in the programs.

Keywords: distance learning, higher education students, educational process, distance learning course, teacher, evaluation.

Постановка проблеми. Сьогодні сучасні освітні процеси пов'язані з використанням Інтернет технологій, які мають великі можливості щодо проведення навчального процесу онлайн, а також використання інтерактивних методів навчання тощо. Враховуючи, по-перше, що на території України з 24 лютого 2022 року було введено воєнний стан, по-друге, значна розвиненість інформаційних і комунікаційних можливостей, мережі Інтернет і, по-третє, існування законодавчої бази (Положення про дистанційне навчання (затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. N 466) дозволяє вищим та іншим навчальним закладам широко впроваджувати в освітній процес дистанційне навчання [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інформаційних технологій в освіті порушувалося багатьма вченими, зокрема Лавриненко Т. Н., Єсіною О. Г., які розглянули застосування в освітньому процесі різних інформаційних засобів навчання.

Історія розвитку дистанційного навчання в різних державах, його сутність і зміст висвітлено в працях Овод Ю. В., Пехота О. М. тощо.

Використання дистанційної освіти в навчальному процесі вищих навчальних закладах досліджували такі вчені, як Панченко Л. Ф., Попко І. А., Хассон В. та інші.

Важливими є питання цифрової компетентності педагога в системі навчання, які вивчені науковцями Овод Ю. В., Харківською А. А. тощо.

Отже, процес використання інформаційних технологій дистанційного навчання на базі вищих навчальних закладах є актуальним і потребує подальшого вивчення і опрацювання, оскільки це сприяє покращенню

процесу навчання і, як результат, освіченості фахівців.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є висвітлення досвіду використання технологій дистанційного навчання на платформі Moodle в Українській інженерно-педагогічній академії (на прикладі спеціальностей швейного профілю).

Виклад основного матеріалу. Відомо, що педагогічні технології відображають модель навчально-виховного та управлінського процесів у навчальному закладі, ґрунтуються на методах, формах і засобах навчання, а також слугують розв'язанню необхідних дидактичних і виховних завдань незалежно від сутності конкретного навчального предмета.

Не менш важливого сенсу, в сучасній освіті, набувають інформаційні технології, які висвітлюють засоби роботи з інформаційними ресурсами, способи збору, обробки й передачі інформації з метою одержання нових відомостей про досліджуваний об'єкт. Так, учені вважають, що інформаційні технології надають можливість побудови відкритої системи навчання, що забезпечує кожному індивідові власну траєкторію самонавчання; сприяють створенню ефективної системи керування інформаційно-методичним забезпеченням навчання; раціональної організації пізнавальної діяльності здобувачів освіти в ході навчального процесу; використанню специфічних властивостей комп'ютера та Інтернет можливостей для організації освітнього процесу та індивідуалізації використання, а також удосконаленню систем дистанційного навчання [3, 4].

Виходячи з вище викладеного, дистанційна технологія навчання – це

поєднання педагогічних та інформаційних технологій, які базуються на принципах відкритого навчання, широкого використання комп'ютерних навчальних програм та створення за допомогою сучасної телекомунікації інформаційного освітнього середовища для постачання навчального матеріалу та спілкування здобувачів освіти [2].

Так, головною метою дистанційного навчання є створення здобувачами вищої освіти особистих творчих продуктів і можливостей їх презентації за допомогою веб-технологій та інших Інтернет - ресурсів [4].

Основу освітнього процесу при дистанційному навчанню становить цілеспрямована й контрольована інтенсивна самостійна робота студента, який навчається в зручному для себе місці, за індивідуальним розкладом, маючи при собі комплект спеціальних засобів навчання й погоджену можливість контакту з викладачем у режимі онлайн у середовищі Інтернет [1, 7].

Найбільш характерними рисами дистанційного навчання є: гнучкість (здобувачі освіти не відвідують офлайн заняття, а виконують завдання, що викладені на платформі дистанційного навчання в зручний для себе час, у зручному місці й у індивідуальному темпі), доступність (доступ до різноманітних джерел навчальної й довідкової інформації через електронні бібліотеки, інформаційні бази даних, а також можливість спілкування з викладачем через мережі Інтернет), модульність (кожна окрема дисципліна, яка засвоюється студентом, еквівалентна за змістом певної предметної галузі (модулю)), паралельність (навчання може здійснюватися паралельно з іншими видами діяльності), асинхронність (викладач і здобувач освіти можуть реалізовувати технологію дистанційного навчання незалежно, за зручним для себе графіком), рентабельність (економічна доцільність порівняно з традиційною освітою), соціальність (знімає соціальну напруженість), толерантність (створює умови для поважного сприйняття іншої думки, стилю поведінки тощо), інтернаціональність (сприяє експорту й імпорту освітніх послуг) [3].

В основу побудови системи дистанційного навчання покладено відповідні принципи, які впливають із загальновідомих освітніх принципів, уточнюють їх щодо особливостей реалізації дистанційної освіти, надають їм певну специфіку. До таких

принципів відносять: гуманність навчання, пріоритетність педагогічного підходу під час проектування навчального процесу в системі дистанційного навчання, педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій, вибір змісту навчання, стартовий рівень освіти, відповідність технологій навчання, забезпечення безпеки інформації, яка циркулює в системі дистанційного навчання, розвиток навчання, наочність навчання, систематичність і послідовність навчання, науковість навчання, доступність навчання, комунікативність навчання, мобільність навчання. Із принципів навчання витікають правила й організація процесу навчання, які віддзеркалюють відповідні положення того чи іншого принципу.

Для реалізації дистанційного навчання виділено основні дидактичні методи навчання: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, евристичний, дослідницький. Ці методи поєднують усю сукупність педагогічних актів взаємодії викладача й здобувача вищої освіти. У складі кожного методу навчання варто виділяти прийоми візуалізації інформації, стимулювання активності студентів, організації самостійної пізнавальної активності, формування способів дій, умінь, навичок й організації зворотного зв'язку в ланці викладач – здобувач освіти [1, 2, 7].

Як засіб навчання організації дистанційної форми дослідниця Овод Юлія рекомендує до використання: робочі підручники (гіпертексту по модулях, що включає методичні матеріали, глосарій, науковий огляд матеріалу), робочі зошити (для виконання практичних завдань); відео - і аудіолекції; навчальні комп'ютерні програми у вигляді спеціальних тренувальних програм; комп'ютерні ігри, наприклад, для самостійного навчання; активні семінари у вигляді ігрових форм, що імітують професійні ситуації; інтерактивне спілкування через супутники, мережі Інтернет; мейл-серверів; тестів по кожному навчальному модулю (темі), які надають викладачу інформацію про рівень знань студентів [3].

Вивчення науково-педагогічних джерел [1, 2, 6] дозволило виділити дидактичні характеристики інформаційних засобів, які сьогодні знаходять широке використання в системі дистанційної освіти, серед яких:

1. Електронна пошта (E-mail), яка є зручним й оперативним способом зв'язку людей. Електронна пошта дозволяє: передавати повідомлення, які підготовлені на

клавіатурі комп'ютера і можуть зберігатися в пам'яті у вигляді файлів або комп'ютерних програм, також інформація може бути роздрукована на принтері; підключитися до будь-яких електронних банків та баз даних для отримання користувачем потрібної інформації.

2. Телеконференція, яка дозволяє організувати публічне обговорення різних проблем, організувати обмін думками з певної наукової тематики тощо, як у режимі реального часу, так і у вільний час доступу. Дидактичними можливостями телеконференції є: передача інформації (текстової, графічної, звукової) через систему телеконференцій безпосередньо на комп'ютер будь-якого користувача, де міститься ця конференція; прийом інформації (текстової, графічної, звукової) від будь-якого учасника конференції; підготовка, редагування текстів, графічного матеріалу; обробка та зберігання текстів, графіки; роздрукування текстів на принтері для подальшої роботи; забезпечення (за необхідності) синхронної та асинхронної комунікації, що дає змогу учасникам конференції переслати власну інформацію в будь-який зручний для учасника час і отримувати її від інших учасників.

3. Відеоконференція, яка дозволяє проводити сеанси відеозв'язку з великою кількістю студентів і може використовуватися для проведення лекцій, індивідуальних консультацій, проведення семінарів, для організації дискусій, обговорення окремих питань тем дисципліни, а також проведення контрольних заходів. Відеоконференція забезпечує можливість сучасного керування екраном комп'ютера: створення креслень і малюнків, пред'явлення й передачу фотографічного й рукописного матеріалу.

4. Мережа Інтернет, наприклад, сервіс Google Meets на Google браузері, в результаті використання яких здійснюється поширення різного виду змістовної навчальної інформації; організується групова робота в мережі в реальному масштабі часу, що дає можливість розмовляти з іншими людьми в режимі прямого діалогу; надається можливість інтерактивної взаємодії студента з дидактичним забезпеченням дистанційної платформи, забезпечується робота користувача в локальній мережі освітньої установи тощо.

5. Мультимедіа-технології – це інформаційні технології, які дозволяють відображати на екрані комп'ютера текст, звук, малюнки, креслення, фотографії, відео,

анімацію й інші види інформації, що посилює педагогічні можливості подання навчальної інформації, робить процес навчання більш наочним і доступним, створює додаткові стимули активізації пізнавальної діяльності студента, формує різні види пам'яті, мислення та інше.

6. Гіпертекстова технологія – це сукупність різноманітної інформації у вигляді спеціально оформленого тексту або певного графічного зображення, до яких може бути доданий звук, відео, анімація й інше. Основна риса гіпертексту – можливість переходів за гіперпосиланнями, які розширюють можливості процесу навчання й дозволяють використовувати гнучкі освітні траєкторії.

В Українській інженерно-педагогічній академії технології дистанційного навчання застосовувалися для підтримки традиційних форм навчання: очної та заочної. Але в період воєнного стану, враховуючи, що Харківська область належить до територіальних громад, які розташовані в районі проведення бойових (воєнних) дій, що унеможливило очне навчання здобувачів освіти, тому дистанційне навчання стало єдиною формою навчання і фактично інтегрувалося з існуючими формами і суттєво доповнила освітні можливості.

Дистанційне навчання має низку переваг перед іншими формами навчання. Так, по-перше, практично не виходячи з дома або іншого приміщення, що особливо є цінним у період, коли по місту здійснюються регулярні ракетні обстріли і необхідно перебувати в безпечному місці, по-друге, можна підтримувати регулярний контакт із викладачем за допомогою Інтернет-технологій та одержувати структурований навчальний матеріал, представлений в електронному вигляді. Крім того, у здобувачів вищої освіти збільшується можливість самостійної роботи з навчальними матеріалами у зручний для навчання час, що є корисним особливо для працюючих студентів [2, 3, 7].

Платформою в Українській інженерно-педагогічній академії для дистанційного навчання обрана програмна оболонка Moodle, яка дозволяє не тільки скачувати електронні навчально-методичні матеріали, а й організувати зворотний зв'язок і повноцінний навчальний процес із використанням мережевих комп'ютерних технологій. Дистанційне навчання працює несинхронно: викладач і студент можуть працювати в різний час і в різному місці.

Доступ до дистанційного курсу (ДК), який веде певний викладач, мають тільки студенти цього викладача. У викладачів, що використовують дистанційне навчання, виробилися свої особливості роботи в цій системі. Так, кожен викладач має свій особистий кабінет, де представлено всі дисципліни з навчальним наповненням, які він викладає. У процесі навчання студентів електронні навчальні курси постійно змінюється й удосконалюється як авторами, так і викладачами курсу.

Основою навчального контенту дистанційного навчання становлять ресурси курсу — це інформаційні, навчальні, методичні та інші матеріали в текстовому вигляді,

гіперпосилань, презентацій. Кожний ресурс курсу має свою назву у вигляді тексту або посилання, і йому відповідає графічний об'єкт, що, як правило, відображає формат цього ресурсу. Навігація в ДК забезпечує зручний перехід від одного елемента курсу до іншого.

Головна сторінка дистанційного курсу складається з умовно поділених блоків і розділів. Вміст курсу створюється шляхом додавання ресурсів і елементів курсу до певних розділів з урахуванням програми курсу. За рахунок функції "редагування" викладач додає той чи інший елемент курсу і наповнює розділ.

Робота в дистанційному курсі розпочинається зі знайомства з інформаційним блоком. Перший розділ інформаційного блоку включає загальні відомості про курс. При натисканні на посилання воно активізується і показує вміст даного елемента (рис. 1) [5].

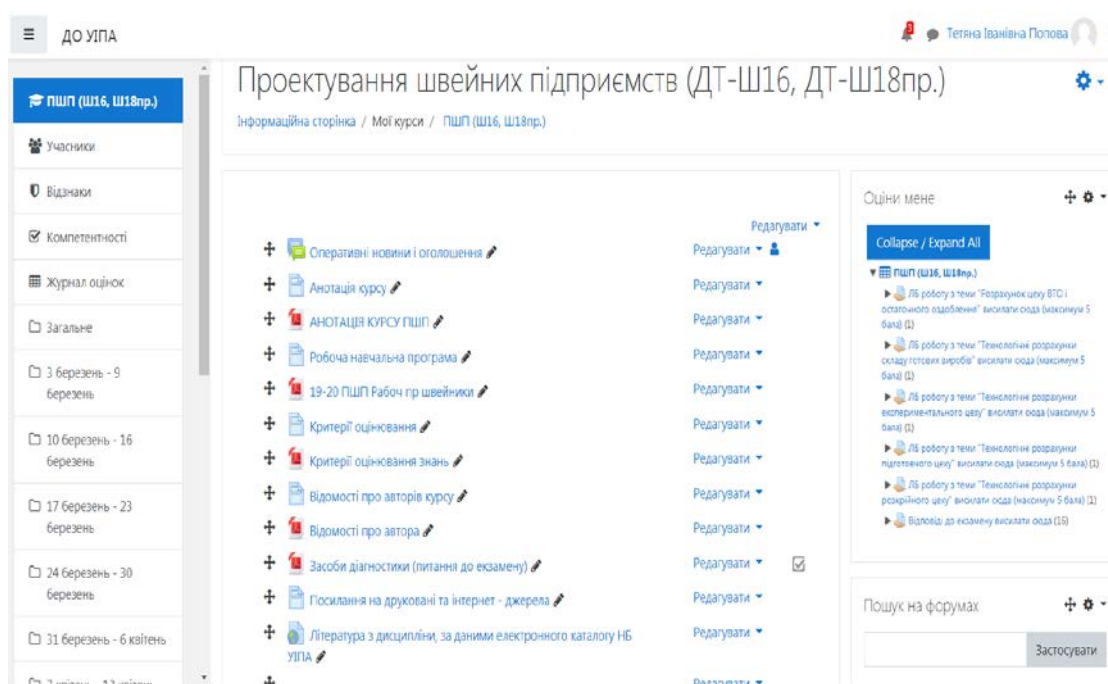

Рис. 1. Фрагмент інформаційного блоку курсу дистанційного навчання.

У цьому блоці подаються оперативні новини й оголошення, анотація курсу, робоча навчальна програма дисципліни, що викладається, критерії оцінювання, відомості про автора курсу, посилання на друковані Інтернет-джерела та літературу з дисципліни за даними електронного каталогу бібліотеки УІПА.

Важливо також те, що облік відвідування занять студентами також можна здійснювати на платформі дистанційного навчання. Так, викладачі відмічали присутніх студентів на

заняттях в дистанційному курсі за допомогою журналу відвідування. У журналі позначені дата та форма проведення заняття. Так, після розгортання журналу відвідування видно прізвища студентів групи і можна відзначити рівень їх присутності. Він може бути позначений як студент присутній, або запізнився, або відсутній поз поважної причини, або відсутній. Необхідно зазначити, що за присутність на заняттях студенти отримували певні бали, які потім враховувались при виставленні підсумкової оцінки.

У розділі "Інформаційні матеріали" розкривається зміст навчального курсу. При натисканні на посилання, воно активізується й показує вміст даного елемента (рис. 2). Знайомство з теоретичним навчальним матеріалом з тем курсу представлено конспектами, презентаціями лекцій та відеоматеріалами тощо, які завчасно підготував і виклав викладач дисципліни.

Однією з характерних рис використання ДК є мультимедійність. Тому лекції з курсу, як

правило, подані як у вигляді презентації у звичному для студентів форматі, так і у вигляді відеозапису лекцій та інструктажу до лабораторних робіт.

Електронні підручники, довідники та методичні посібники, розміщені в ДК, є освітніми ресурсами, які додають основний обсяг навчального матеріалу, сприяють більш ґрунтовному виконанню самостійної роботи і більш глибокому засвоєнню тем дисципліни [1, 6].

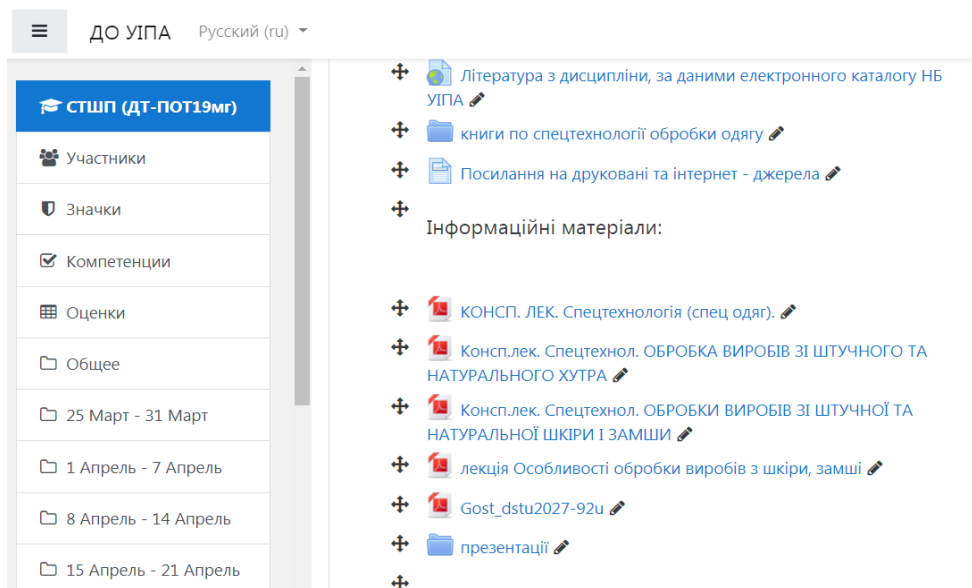

Рис. 2. Фрагмент блоку інформаційних матеріалів курсу дистанційного навчання

У курсі дистанційного навчання розміщено методичні рекомендації до проведення всіх лабораторних та практичних робіт відповідно до навчальної програми дисципліни, які розкривають сутність і послідовність виконання робіт. Крім того,

можливим є розміщення презентацій та зошиту для виконання робіт практичного характеру. У зошит студенти вписують необхідні розрахунки, технологічні послідовності і т.ін. (рис. 3).

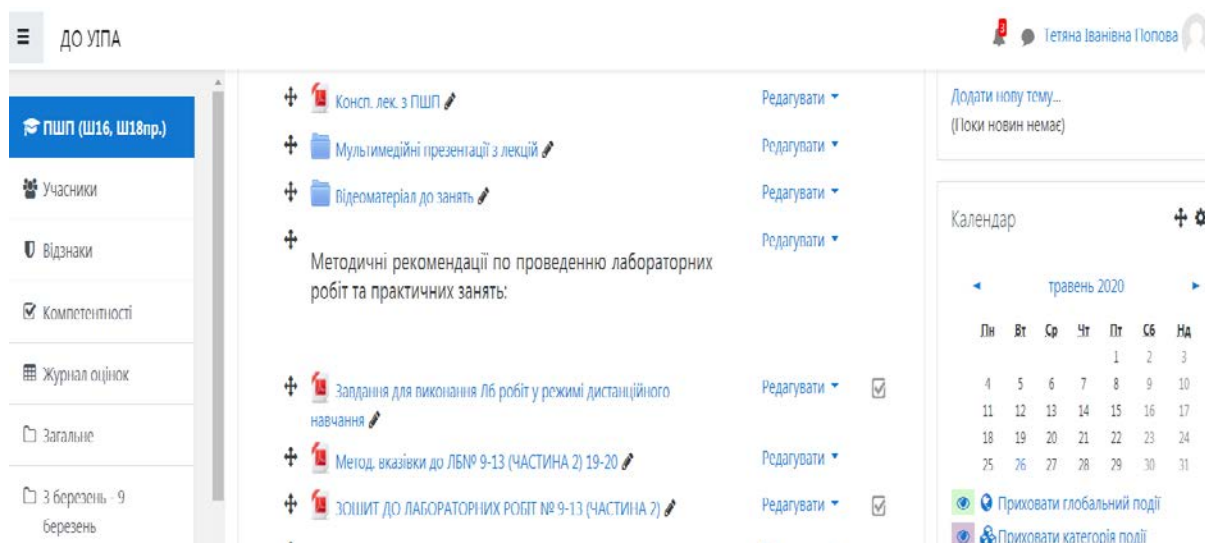

Рис. 3. Фрагмент інформаційних матеріалів курсу дистанційного навчання

У ДК також розташовані індивідуальні завдання для студентів, тематика курсових робіт, методичні рекомендації до їх виконання, а також методичні рекомендації до самостійної роботи, це є важливим інструктивним матеріалом для студентів, що сприяє плануванню процесу індивідуальної самостійної навчальної роботи здобувачів освіти.

Індивідуальні завдань представлені в ДК виконуються студентами і, таким чином, вони заробляють бали згідно з кредитно-модульною системою, що запроваджена вищими навчальними закладами.

Наступний блок дистанційного курсу – це практичний блок, який складається з тижнів семестру або секцій. На кожному тижні викладач виставляє певні види робіт, які повинен виконати здобувач вищої освіти. Це можуть бути дуже різнопланові завдання. Наприклад, може бути викладена лекція на певний тиждень, а завданням є детально вивчити цю лекцію саме для того, щоб на

наступному тижні виконати індивідуальне завдання за вивченим матеріалом.

Є тижні, коли заплановано виконання практичних або лабораторних робіт. У цьому випадку пропонується до розгляду студентів методичні рекомендації та зошити до їх виконання, інформаційні матеріали та завдання до лабораторних робіт і також розташовані осередки під кожен роботу, в які студенти надсилають виконані лабораторні роботи (рис. 4).

Зворотний зв'язок між студентами і викладачем в ДК здійснюється за допомогою модуля «Завдання», що використовується для забезпечення пересилання будь-яких електронних документів. Цей вид діяльності допомагає викладачу вести контроль за виконанням різних завдань у рамках дисципліни, а студентам – завантажувати файли. Далі викладач розглядає отримані матеріали і або зараховує надіслані звіти, виставляє бали, або повертає їх із зазначеними недоліками на доопрацювання, що також передбачено дистанційною формою.

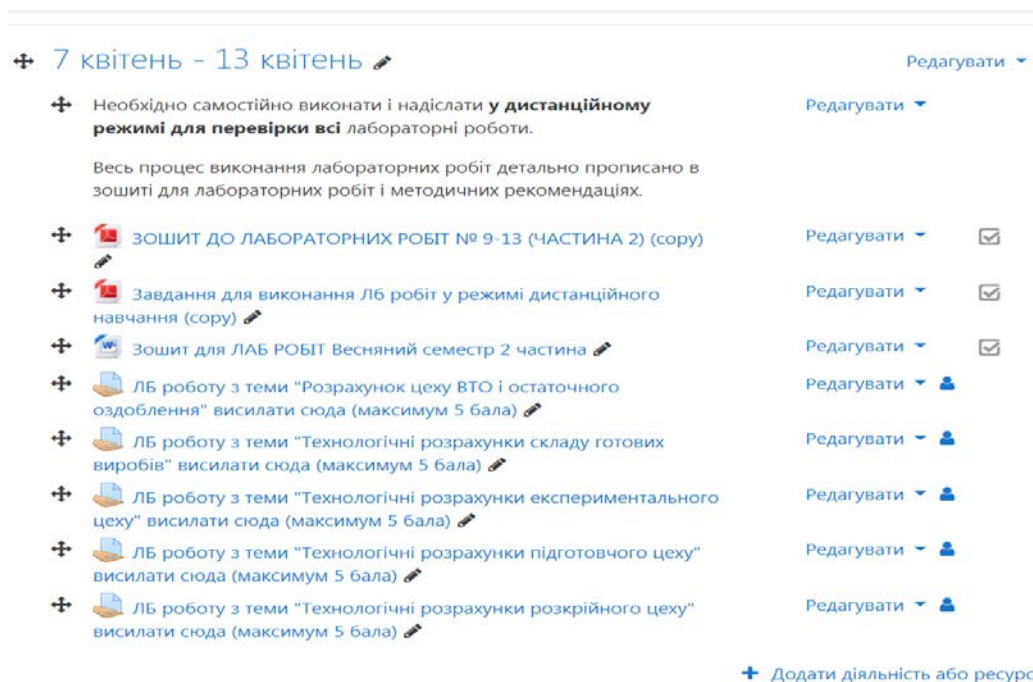

Рис. 4. Фрагмент оформлення викладення лабораторних робіт у дистанційному курсі

Використання ресурсу «Завдання» надає можливість викладачу після перевірки роботи залишати коментарі для зворотного зв'язку. Завдання, які надсилає студент, оцінюються балами. Підсумкові оцінки автоматично заносяться в журнал оцінок по кожному виду робіт.

У ДК реалізована можливість проведення автоматизованого контролю знань студентів у вигляді тестів, при натисканні на них, вони

активізуються для подальшого використання (рис. 5). Для визначення рівня сформованості компетентностей у здобувачів освіти їм пропонується пройти контроль з певної теми після вивченого матеріалу лекції у формі комп'ютерного тестування з банком тестових питань різного рівня складності. Це дає змогу викладачу оцінити рівень підготовленості студентів і, за потреби, скорегувати методику навчання.

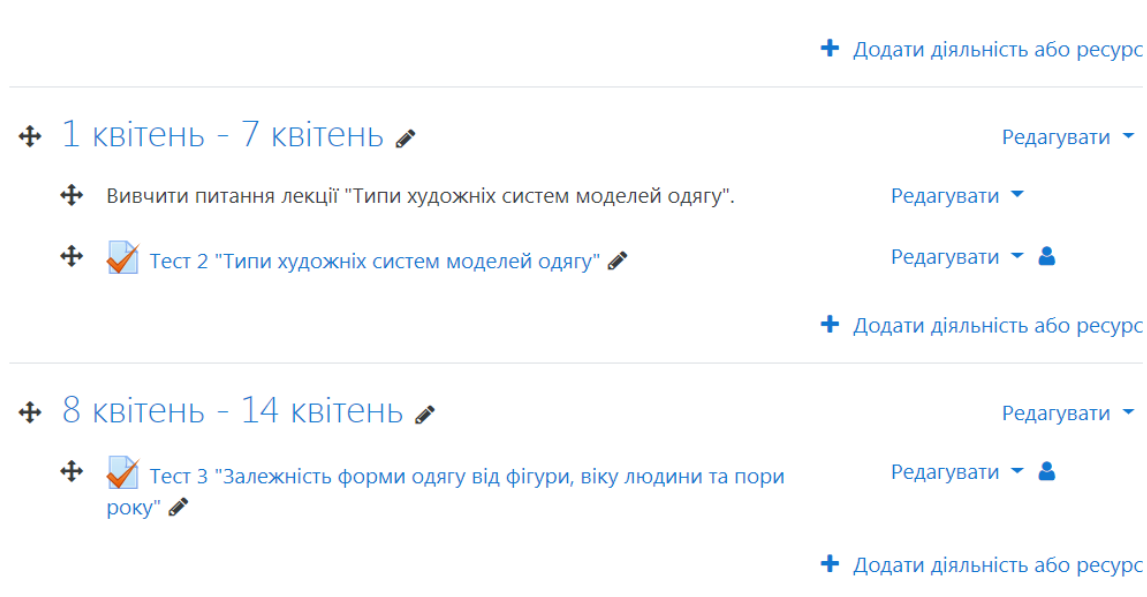

Рис. 5. Розташування тестів у курсі дистанційного навчання

Крім того, важливим заходом моніторингу знань здобувачів освіти є виконання контрольних робіт. Завдання для контрольної роботи студенти можуть брати на платформі дистанційного навчання, де всі

завдання розміщені завчасно перед контрольною роботою у вигляді файлів із номерами варіантів. Виконану роботу студенти фотографують і надсилають для перевірки в дистанційний курс дисципліни (рис.6).

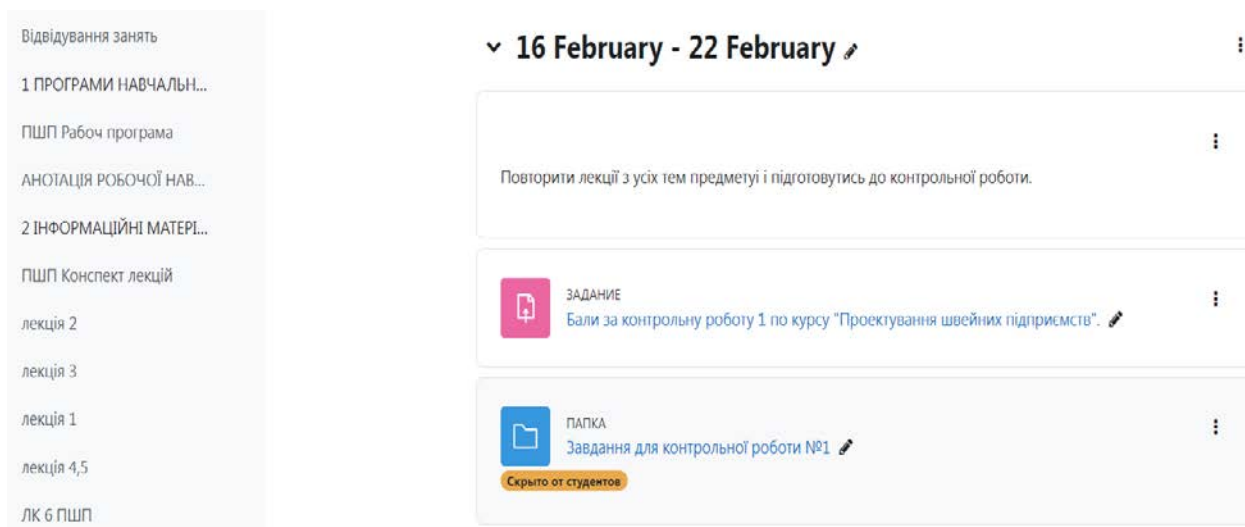

Рис. 6. Фрагмент викладу завдань для контрольної роботи в курсі дистанційного навчання

У ДК на тижнях може бути заплановано проведення семінару, в такому випадку студентам пропонується тематика доповідей на семінар, вимоги до оформлення рефератів і презентацій до них і також поруч із завданням викладено осередок, в який потрібно надіслати студентам свої роботи для перевірки (рис. 7).

Важливим контрольним заходом наприкінці вивчення курсу є проведення іспиту. Здобувачами освіти на платформі дистанційного навчання обирається варіант

білету в кейсі з екзаменаційними білетами. Протягом двох пар студент виконує завдання білету і потім надсилає фото білету для перевірки на курс дистанційного навчання. Результати перевірки екзаменаційних робіт викладач виставляє в курс дистанційного навчання.

Оцінки за кожний навчальний елемент і підсумкові оцінки за предмет доступні студентам у вигляді зведеної відомості в журналі оцінок (рис. 8) [5].

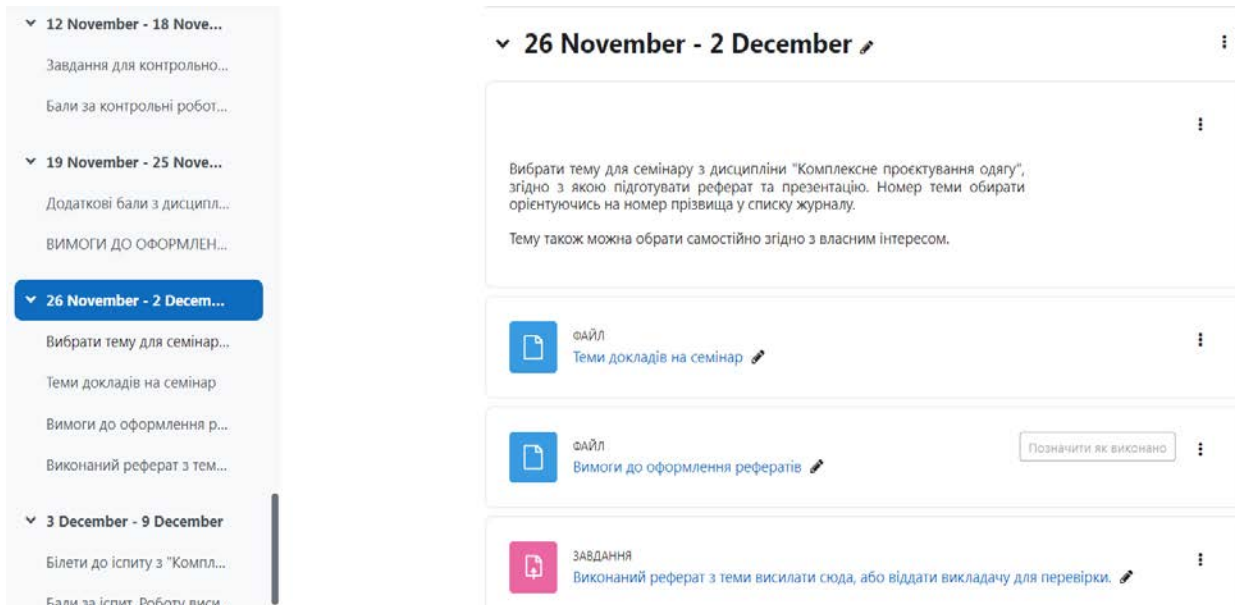

Рис. 7. Оформлення викладення завдань семінару в курсі дистанційного навчання

Ім'я / Прізвище	Тест 2	Тест 3	Тест 4	Тест 5	Відповіді до екзамену ви...	Загальне за курс
Грушко						
Катерина Іванівна Дьордай	3,5Q	3,0Q	-Q	-Q		6,5
Софія Андріївна Енгельгардт	3,0Q	4,0Q	3,5Q	5,0Q	4,0Q	27,0
Яна Володимирівна Задорожня	2,0Q	5,0Q	3,5Q	4,0Q	3,0Q	27,0

Рис. 8. Фрагмент журналу оцінок курсу дистанційного навчання

Отже, важливо зазначити, що всі завдання для виконання викладено в дистанційних курсах, які дозволяють зручно розміщувати або опрацьовувати матеріал для лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять, містить ресурси для надсилання та перевірки робіт, журнал оцінок, форуми для спілкування тощо. Проте далеко не завжди, як показує практика, цих можливостей достатньо. У межах дистанційного навчання чи не найбільш гострим стало питання про голосове спілкування в режимі онлайн.

Так, викладачі Української інженерно-педагогічної академії для забезпечення комунікаційних процесів під час лекцій, а також практичних, лабораторних та семінарських занять використовують сервіс Google Meets на Google браузері. Платформа є доволі зручною та інтуїтивно зрозумілою в користуванні. Перевагами цієї платформи є те, що студенти мають змогу одночасно бачити викладачів, одногрупників, презентації та завдання на курсі

навчального порталу. Крім того, сервіс Google Meets дозволяє: інтеграцію в різні системи календарного планування, зокрема Google, який є в більшості населення в телефоні, завдяки чому користувачам простіше координувати один із одним час зустрічі; якісне відео- та аудіозв'язок; демонстрація екрану: будь-який учасник може поділитися трансляцією свого екрану; адміністратор (викладач) має змогу вибрати кількість учасників для одночасного показу екранів; доступна можливість чату, а отже, коментування. Сервіс дозволяє не тільки слухати, а й брати активну участь у відеозустрічі онлайн, ставити питання, виступати з доповідями та демонструвати презентації тощо.

Висновки. Таким чином, дистанційне навчання характеризується певними рисами та властивостями (гнучкість, модульність, паралельність, асинхронність, рентабельність, толерантність, інтернаціональність), яке реалізується за рахунок певних методів навчання (інформаційно-рецептивних, репродуктивних, проблемних, евристичних,

дослідницьких), прийомів візуалізації інформації (стимулювання активності студентів, організації самостійної пізнавальної активності, формування способів дій, умінь, навичок й організації зворотного зв'язку в ланці викладач – здобувач освіти), засобів навчання (друкованих та електронних видань; комп'ютерних навчальних систем у звичайному й мультимедійному варіантах; аудіо- та відео- навчально-інформаційні матеріали; тренажерів; електронні бібліотеки з дистанційним доступом; дидактичні матеріали на основі геоінформаційних систем; мережі Інтернет; мейл-серверів) та інформаційних засобів (електронна пошта (E-mail), телеконференція, відеоконференція, мережа Інтернет, мультимедіа, гіпертекстова технологія), які сьогодні сприяють широкому використанню системи дистанційної освіти.

Дистанційні технології, упроваджені в освітній процес, вимагають від викладача

більш ретельного відпрацювання методик засвоєння знань, постійного оновлення навчально-методичних матеріалів, застосування концептуального моделювання навчального процесу, а також проведення значної поточної і підсумкової роботи зі студентами. Здобувачам освіти дистанційне навчання відкриває доступ до нетрадиційних джерел інформації, дає зовсім нові можливості для знаходження і закріплення професійних навичок і потребує виконання постійної спланованої самостійної роботи.

У цілому, дистанційна освіта є необхідною складовою навчального процесу, оскільки відповідає вимогам суспільства і новітнім тенденціям часу. Але є питання, які сьогодні потребують ретельного дослідження, наприклад, особливості застосування дистанційної форми навчання на заняттях практичного характеру (виробничого навчання).

Список використаних джерел

1. Єсіна О. Г. Критерії оцінки якості підготовки сучасних фахівців / О. Г. Єсіна // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі : зб. наук. пр. – Кривий Ріг : НМетАУ, 2012. – № 7. – С. 84–90.
2. Струк О. Деякі рекомендації щодо організації дистанційного навчання у вищих навчальних закладах / О. Струк // Наукові записки Тернопіль. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. – Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка – 2011. – № 1. – С. 155–158.
3. Овод Ю. В. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності засобами дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ю. В. Овод ; Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2012. – 200 с.
4. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. М. Пехоти. – Київ : А.С.К., 2002. – 164–165 с.
5. Положення про змішане навчання / Укр. інж.-пед. акад. – Режим доступу : https://drive.google.com/file/d/1s40CpCGe6ao0I3_k_7CQjPS6XTWL6UDz/view (дата звернення: 05.03.2023р.).
6. Харківська А. А. Формування та розвиток цифрової компетентності педагога в системі навчання впродовж життя – вимога часу / А. А. Харківська // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. / Укр. інж.-пед. акад. – Харків : УПА, 2020. – № 66. – С. 98–105.
7. Хассон В. Дж. Критерії якості дистанційної освіти / В. Дж. Хассон, Е. К. Вотермен // Вища освіта. – 2004. – № 1. – С. 92–99.

References

1. Yesina, O.H. 2012, 'Kryterii otsinky yakosti pidhotovky suchasnykh fakhivtsiv' [Criteria for assessing the quality of modern specialists' training], *Teoriia ta metodyka navchannia fundamentalnykh dystsyplyn u vyshchii shkoli*, no 7, Pp. 84–90.
2. Struk, O. 2011, 'Deiaki rekomendatsii shchodo orhanizatsii dystantsiinoho navchannia u vyshchikh navchalnykh zakladakh' [Some recommendations for organising distance learning in higher educational institutions], *Naukovi zapysky Ternopil. nats. ped. un-tu im. V. Hnatiuka*, no 1, Pp. 155–158.
3. Ovod, Yu.V. 2012, 'Pidhotovka maibutnikh sotsialnykh pedahohiv do profesiinoi diialnosti zasobamy dystantsiinoho navchannia' [Preparing future social educators for professional activity through distance learning], *Kand.ped.n. thesis, Khmelnyts. nats. un-t, Khmelnytskyi*.
4. Piekhoty, O.M. (ed) 2002, *Osvitni tekhnologii [Educational technologies]*, A.S.K., Kyiv,
5. Ukr. inzh.-ped. akad. n.d., *Polozhennia pro zmishane navchannia [Regulations on blended learning]*, viewed 05 march 2023 <https://drive.google.com/file/d/1s40CpCGe6ao0I3_k_7CQjPS6XTWL6UDz/view>.
6. Kharkivska, A.A. 2020, 'Formuvannia ta rozvytok tsyfrovoi kompetentnosti pedahoha v systemi navchannia vprodovzh zhyttia – vymoha chasu' [Formation and development of a teacher's digital competence in the system of lifelong learning is a requirement of the moment], *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*, iss 66, Pp. 98–105.
7. Khasson, V.Dzh. & Votermen, E.K. 2004, 'Kryterii yakosti dystantsiinoi osvity' [Quality criteria for distance education], *Vyshcha osvita*, no 1, Pp. 92–99.

Стаття надійшла до редакції 10.03.2023 р.